

Universitat Autònoma de Barcelona

Llicenciatura en Medicina - Facultat de Medicina

Pla d'Estudis: [509 – Llicenciat/ada en Medicina](#)

Assignatura: [29126 – Medicina preventiva i salut pública i comunitària](#)

Itinerari de l'assignatura: [Primer curs. Primer Semestre](#)

Curs acadèmic: [2010 – 2011](#)

Crèdits: [12](#)

Universitat Autònoma de Barcelona

SUMARI

PÀG.

PROGRAMA 3

PRÀCTIQUES 6

SEMINARIS 7

Programa:

I. INTRODUCCIÓ

1. Bases de la medicina preventiva i la salut pública.

Funcions de la medicina. Principals fites històriques de la medicina preventiva i la salut pública. La transició epidemiològica. La salut i els seus determinants. Nivells de prevenció. Conceptes actuals de salut pública. Medicina preventiva, promoció de la salut i educació sanitària.

II. INDICADORS SANITARIS I APLICACIONS DE L'EPIDEMIOLOGIA

2. Indicadors sanitaris.

Principals indicadors sanitaris de la comunitat.

3. Vigilància epidemiològica.

Concepte i aplicacions de la vigilància epidemiològica. Les malalties de declaració obligatòria.

4. Epidemiologia clínica.

Conceptes i camps d'aplicació.

5. Aspectes avançats de l'epidemiologia.

Etaques d'un estudi epidemiològic. Errors i biaixos. Meta-anàlisi. L'ajustament de dades. La interpretació de resultats d'un estudi.

III. SANEJAMENT AMBIENTAL I HIGIENE ALIMENTÀRIA

6. L'home i el medi natural.

Els factors ambientals i la salut: climes, atmosfera, temperatura, radiacions, terreny. Contaminació atmosfèrica: efectes, vigilància i control.

7. L'aigua.

Cicle de l'aigua. Contaminació de l'aigua. Examen sanitari. Normes de qualitat de l'aigua de beguda. Tractament de l'aigua de beguda. Abastament d'aigua potable. L'aigua i les seves relacions amb la malaltia. Les aigües envasades.

8. Evacuació i tractament de residus.

Residus líquids: característiques i classificació. Contaminació ambiental per aigües residuals. Sistemes de depuració. Residus sòlids: característiques i classificació. Gestió dels residus sòlids urbans.

9. Aliments d'origen animal i vegetal.

Els aliments naturals. Llets i derivats. Carns, ous, peix, marisc. Aliments d'origen vegetal. Conserves alimentàries. Additius. Centrals lleteres, mercats i escorxadors. El codi alimentari.

10. Alimentació i nutrició.

Necessitats nutritives humanes i dieta equilibrada. Desviacions alimentàries. Educació sanitària en alimentació. Enquestes alimentàries.

IV. PREVENCIÓ I CONTROL DE LES MALALTIES TRANSMISSIBLES

11. Epidemiologia i prevenció de les malalties transmissibles: aspectes generals.

La cadena epidemiològica. Les epidèmies: causes i tipus. Investigació d'un brot epidèmic. Les infeccions emergents. Estratègies de prevenció i control.

12. Les vacunes.

Immunitat natural i artificial. Immunoglobulines i vacunes. Immunitat col·lectiva. Vacunacions en la infància. Vacunacions en els adults. Calendari de vacunacions. Valoració de l'eficàcia vacunal. Noves vacunes.

13. El sanejament.

Tècniques de sanejament: esterilització, desinfecció, desinsectació i desratització.

14. Epidemiologia i prevenció de les infeccions enterògenes o alimentàries.

Toxiinfeccions alimentàries: gastroenteris salmonel·lòsica, intoxicació per enterotoxina estafilocòcica, intoxicació per *clostridium perfringens*, botulisme. Salmonel·losis típiques i paratípiques. Còlera. Shigel·losi. Hepatitis A. Enterovirus: poliomièlitis, Coxsackie i Echo. Gastroenteritis víriques. Helminiasi. Amebiasi.

15. Epidemiologia i prevenció d'altres malalties transmissibles per via respiratòria.

Pneumònies. Tuberculosi. Grip. Diftèria. Tosferina. Parotiditis epidèmica. Xarampió. Rubèola. Varicel·la. Herpes. Citomegalovirus. Meningitis bacterianes. Meningoencefalitis vírica.

16. Epidemiologia i prevenció d'altres malalties transmissibles per contacte directe. Malalties de transmissió sèrica.

Malalties de transmissió sexual (MTS). Síndrome d'immunodeficiència adquirida (SIDA). Hepatitis B i C.

17. Epidemiologia i prevenció d'altres malalties transmissibles per contacte directe. Zoonosis.

Lepra, tètanus, gangrenes, actinomicosi, micosis superficials, altres processos (estreptocòcies i estafilocòcies). Zoonosis: brucel·losi, carboncle, listeriosi, leptospirosi, toxoplasmosi, leishmaniosi, ràbia.

18. Epidemiologia i prevenció d'altres malalties transmissibles per artròpodes.

Paludisme. Rickettsiosi. Borreliosi. Malatia de Lyme. Pesta. Febre groga.

19. Epidemiologia i prevenció de la infecció hospitalària.

Conceptes generals. Història. Prevalença i incidència. Localitzacions més freqüents. Principals microorganismes. Mesures de vigilància i control. El Comitè d'Infeccions.

V. MESURES PREVENTIVES EN LES MALALTIES CRÒNIQUES

20. Aspectes generals de les malalties cròniques. El cribratge.

El problema sanitari i social de les malalties cròniques. Estratègies de prevenció i control. Importància del diagnòstic primerenc. Recerca de casos i cribratge. Requeriments d'un programa de cribratge. Fonts de biaix en el cribratge. Aplicació de les proves de cribratge en l'assistència.

21. Epidemiologia i prevenció del càncer.

Epidemiologia. Mesures preventives.

22. Malalties cardiovasculars.

Epidemiologia i prevenció.

23. Hipertensió.

Epidemiologia i prevenció.

24. Malalties respiratòries cròniques.

Epidemiologia i prevenció.

25. Disbetis i goll endèmic.

Epidemiologia. Mesures preventives.

26. L'obesitat.

Epidemiologia i prevenció.

27. Malalties músculoesquelètiques

Epidemiologia i prevenció.

28. Epidemiologia i prevenció de la càries dental.

Epidemiologia i prevenció.

29. Malalties neurològiques i mentals. Subnormalitat.

Epidemiologia i prevenció.

30. Epidemiologia i prevenció dels accidents.

Accidents de trànsit, del treball, domèstics i esportius. Epidemiologia i prevenció. La violència.

VI. LES DEPENDÈNCIES

31. Epidemiologia i prevenció de les drogodependències.

Concepte i classificació. Dependència i tolerància. Epidemiologia. Problemàtica sociosanitària generada pel consum de drogues no institucionalitzades. Mesures preventives.

32. Epidemiologia i prevenció de l'alcoholisme.

Epidemiologia. Problemàtica social i sanitària. Mesures preventives.

33. Epidemiologia i prevenció del tabaquisme.

Epidemiologia. Patologia derivada. Mesures preventives: educació sanitària, legislació, estratègies per a deixar de fumar.

VII. EDUCACIÓ SANITÀRIA I PROMOCIÓ DE LA SALUT

34. Principis de l'educació sanitària i la promoció de la salut.

Conceptes bàsics. L'estil de vida. La modificació dels comportaments de salut. Funció de l'escola en l'educació sanitària. Educació sanitària continuada. Mètodes de l'educació sanitària. Programes de promoció de la salut. Activitat física i salut.

35. Salut maternoinfantil.

Problemes i accions. La salut de l'embarassada. Bases per als programes de planificació familiar. Salut de l'adolescent. Genètica i salut pública.

36. Salut en la tercera edat.

Accions per a la promoció de la salut en l'adult. La salut en la tercera edat. Bases preventives dels programes d'atenció sanitària i social dels ancians.

37. Salut laboral.

Medicina laboral. Ergonomia. Malalties professionals. Accidents laborals i patologia laboral. Legislació. Atur i salut.

VIII. ORDENACIÓ I PLANIFICACIÓ SANITÀRIES

38. Ordenació sanitària.

Característiques dels diferents sistemes sanitaris. Competències sanitàries de l'estat, de les comunitats autònomes i dels municipis. La "Ley General de Sanidad (1986)". Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya (1990). Funcions i organització de l'atenció primària i de l'atenció especialitzada i hospitalària. L'Organització Muncial de la Salut (OMS).

39. Avaluació econòmica dels serveis. Gestió assistencial.

Principis de l'avaluació econòmica dels serveis sanitaris. La qualitat dels actes assistencials. La gestió assistencial.

40. Programes de salut.

Prioritats sanitàries de la comunitat. Metodologia per a la seva definició. Disseny, implantació i avaluació d'un programa de salut. Planificació sanitària. Els objectius europeus de la Salut per a Tothom l'any 2000, de l'OMS. El Pla de Salut de Catalunya.

I. PRÀCTIQUES (cadascuna tindrà una durada de 2 hores)

1. Indicadors sanitaris.
2. Etapes en el disseny d'un estudi epidemiològic.
3. Determinació de la mida de la mostra.
4. Tècniques d'anàlisi de dades: ajustament logístic i regressió de Cox.
5. Meta-anàlisi.

6. Potabilització de l'aigua.
7. Estudi d'un brot epidèmic.
8. Esterilització i desinfecció en l'activitat sanitària.
9. El seguiment dels contactes en determinades malalties transmissibles.
10. Els exàmens de salut.
11. La consulta de drogodependències.
12. Els accidents parenterals amb material biològic.

II. SEMINARIS (cadascun tindrà una durada de 2,5 hores)

1. Comentari d'articles sobre fites de la salut pública.
2. Fonts, objectius i mitjans de la vigilància epidemiològica.
3. Epidemiologia clínica.
4. L'home i el medi natural. Els problemes dels residus urbans.
5. La dieta equilibrada.
6. Les vacunes.
7. Les toxiinfeccions alimentàries.
8. La prevenció de les malalties de transmissió sexual.
9. La vigilàcia i el control de les malalties hospitalàries.
10. Les proves de cribratge en la pràctica assistencial.
11. La prevenció del càncer.
12. La prevenció de les malalties cardiovasculars.
13. La prevenció del tabaquisme.
14. Estil de vida i salut. El paper del metge en l'educació sanitària.
15. Els programes de prevenció en atenció primària
16. La qualitat assistencial.
17. L'organització sanitària catalana.
18. El Pla de Salut de Catalunya.